

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 81/07-8

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 17. mája 2007 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. M. J., B., zastúpeného advokátkou JUDr. E. Ľ., Advokátska kancelária, B., vo veci namietaného porušenia základného práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé prejednanie jeho záležitosti podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v spojení s právom na ochranu súkromia podľa čl. 8 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Bratislave č. k. 3 Co 397/05-162 z 31. októbra 2006, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ing. M. J. o d m i e t a pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 12. februára 2007 doručená sťažnosť Ing. M. J., B. (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia základného práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé prejednanie jeho

záležitosti podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) v spojení s právom na ochranu súkromia podľa čl. 8 dohovoru uznesením Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 3 Co 397/05-162 z 31. októbra 2006.

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že krajský súd uznesením č. k. 3 Co 397/05-162 z 31. októbra 2006 nariadil predbežné opatrenie, ktorým sťažovateľovi a jeho manželke (v procesnom postavení odporcovia) uložil povinnosť sprístupniť tretej osobe (navrhovateľovi) časť svojho bytu, ku ktorému im patrí chránený nájom pretransformovaný z bývalého osobného užívania bytu vzniknutého v roku 1989 podľa § 152 a násl. Občianskeho zákonníka v znení do 1. januára 1992. Toto rozhodnutie odvolacieho súdu je rozhodnutím konečným, voči ktorému nemožno podať dovolanie. Sťažovateľ zastáva názor, že aj keď ide o predbežné opatrenie, zasiahlo to do jeho ústavne zaručených práv.

Sťažovateľ sa domnieva, že napadnutým uznesením krajského súdu bolo porušené jeho základné právo zaručené v čl. 46 ods. 1 ústavy a právo zaručené v čl. 6 ods. 1 dohovoru v spojení s právom zaručeným v čl. 8 dohovoru nasledovnými skutočnosťami:

- krajský súd vydal predbežné opatrenie po niekoľkých rokoch od začatia konania, bezvýhradne akceptoval všetky okolnosti označené navrhovateľom, námietky sťažovateľa však neakceptoval, hoci sa predbežným opatrením zasiahlo do chráneného nájmu garantovaného čl. 16 ods. 1 ústavy, čl. 8 dohovoru, ako aj čl. 31 Európskej sociálnej charty,

- namietaným uznesením došlo na strane sťažovateľa o neprípustnú reštrikciu práva na súkromie,

- krajský súd nedbal vo svojej činnosti na zákonný postup najmä tým, že pri osvedčovaní nároku navrhovateľa vo vzťahu k obydlíu sťažovateľa mal návrh zamietnuť a pri odôvodňovaní napadnutého uznesenia nerešpektoval § 157 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“).

Na základe uvedených skutočností sťažovateľ navrhol ústavnému súdu vydať tento nález:

„1. Základné právo sťažovateľa na spravodlivý súdny proces podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a jeho právo na spravodlivé prejednanie jeho záležitosti podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, v spojení s právom na ochranu súkromia, garantovaného čl. 8 dohovoru, uznesením Krajského súdu v Bratislave z 31. 10. 2006, sp. zn. 3 Co 397/05 porušené bolo.

2. Uznesenie krajského súdu z 31. 10. 2006, sp. zn. 3 Co 397/05 zrušuje a vec vracia krajskému súdu na ďalšie konanie.

3. Sťažovateľovi priznáva náhradu trov konania v sume 6 853 Sk, pozostávajúcich z odmeny za 2 úkony po 2 730 Sk = 5 460 + 19 % DPH (IČ pre DPH: ...), t. j. 1 037 + 2 x 178 RP, na účet JUDr. E. L. v HVB, a. s. B., voči KS B..“

II.

Ústavný súd je podľa čl. 127 ods. 1 ústavy oprávnený konať o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. (...)

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene, môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Predmetom sťažnosti je tvrdenie sťažovateľa o porušení základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy a práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru v spojení s právom zaručeným v čl. 8 dohovoru uznesením krajského súdu č. k. 3 Co 397/05-162 z 31. októbra 2006 o predbežnom opatrení.

Významnou ústavnou podmienkou limitujúcou rozhodovaciu právomoc ústavného súdu v konaní o sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby vyjadrenou v čl. 127 ods. 1 ústavy je, že o ochrane základných práv alebo slobôd sťažovateľa, porušenie ktorých pred ústavným súdom namieta, nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd preto pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zisťoval, či ochranu tých práv, porušenie ktorých sťažovateľ namieta (t. j. základného práva na spravodlivý súdny proces a práva na spravodlivé prejednanie jeho záležitosti v spojení s právom na ochranu súkromia), neposkytujú všeobecné súdy na základe sťažovateľovi dostupných opravných prostriedkov predstavujúcich účinné právne prostriedky nápravy namietaného porušenia jeho práv.

Uvedené sa v plnom rozsahu vzťahuje aj na sťažnosti, v ktorých sa namieta porušenie základných práv a slobôd postupom a rozhodnutiami všeobecných súdov vrátane ich rozhodnutí o predbežných opatreniach. Hoci rozhodnutím o uložení predbežného opatrenia vydaným v občianskoprávnom konaní môže súd porušiť základné právo alebo slobodu účastníka súdneho konania, takéto porušenie by sa mohlo stať predmetom konania podľa čl. 127 ods. 1 ústavy len vtedy, ak by mu nebolo možné poskytnúť ochranu

prostredníctvom účinného právneho prostriedku nápravy dostupného účastníkovi konania pred všeobecnými súdmi. Ústavný súd sa preto pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zaoberal predovšetkým určením miesta postavenia predbežného opatrenia, ako aj existenciou účinných právnych prostriedkov nápravy v prípade, ak sa ten, na koho sa takéto predbežné opatrenie vzťahuje, domnieva (tvrdí), že došlo k porušeniu niektorého z jeho základných práv alebo slobôd. Podľa právneho názoru ústavného súdu rozhodovanie a rozhodnutie o návrhu na predbežné opatrenie možno predovšetkým považovať za súčasť základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Predpokladom pre záver o porušení základných práv a slobôd je však také porušenie, ktoré nie je napravitel'né alebo odstrániteľ'né činnosťou všeobecného súdu pred začatím konania alebo v konaní o veci samej (§ 74 a nasl. a § 102 OSP), resp. ktoré nemožno napraviť procesnými prostriedkami, ktoré sú obsiahnuté v Občianskom súdnom poriadku v spojitosti s predbežnými opatreniami. Sťažovateľ (podobne ako hociktorý iný účastník občianskeho súdneho konania) musí byť pripravený na to, že pomery účastníkov konania sa môžu dočasne upraviť predbežným opatrením. Tento účel predbežného opatrenia sa dosahuje bez ujmy na práve na konečnú, definitívnu ochranu poskytovanú súdom rozsudkom vo veci samej. Nariadenie predbežného opatrenia podľa názoru ústavného súdu nevyklučuje, aby všeobecný súd poskytol v konečnom dôsledku ochranu právam, ktorých porušenie sťažovateľ namieta. Sťažovateľ je ďalej oprávnený navrhnúť aj zrušenie predbežného opatrenia, ak sa podľa neho pominuli alebo vôbec neexistovali dôvody jeho nariadenia. Táto možnosť vyplýva priamo zo zákona [§ 77 ods. 2 OSP (I. ÚS 148/03)].

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti nepreukázal a ani netvrdil, že vzhľadom na znenie výroku uznesenia krajského súdu, ktorým vymedzuje platnosť predbežného opatrenia z časového hľadiska až do právoplatného rozsudku vo veci samej, nemal možnosť požadovať zrušenie predbežného opatrenia postupom podľa § 77 ods. 2 OSP. Časové vymedzenie predbežného opatrenia býva takmer vždy také, že má trvať do právoplatného rozhodnutia vo veci samej, čo však nebráni tomu, aby bolo predbežné opatrenie aj skôr zrušené, ak sú splnené zákonné podmienky.

Vychádzajúc z uvedeného dospel ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti k záveru, že sťažovateľ mal s ohľadom na konkrétne okolnosti tohto prípadu v systéme všeobecného súdnictva k dispozícii účinný opravný prostriedok na dosiahnutie nápravy práv, porušenie ktorých v konaní pred ústavným súdom namieta. Týmto účinným právnym prostriedkom bol v danom prípade návrh na zrušenie predbežného opatrenia, ktorý sťažovateľ nevyužil.

Pretože podanie návrhu na zrušenie predbežného opatrenia podľa § 77 ods. 2 OSP možno považovať za právny prostriedok nápravy namietaného porušenia základného práva na spravodlivý proces, sťažovateľ ho mal využiť.

Vychádzajúc zo subsidiárnej právomoci ústavného súdu upravenej v čl. 127 ods. 1 ústavy, ústavný súd sťažnosť sťažovateľa odmietol už pri jej predbežnom prerokovaní pre nedostatok svojej právomoci (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 17. mája 2007